

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

391. Quid possit Capitulum circa resignationes beneficiorum recipiendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ipse Episcopus, adhuc conferre non poterit beneficia, juxta Paris. loc. cit. n. 7. citantem pro hoc Pavin. de prest. cap. seu vac. p. 2. q. 10. Decium conf. 128. col. 1. &c. uti nec venit in amplissima tali commissione potestas destituendi, juxta eundem Paris. n. 10. Secundo, si Vicario data facultas conferendi omnia & singula beneficia vacantia, non potest vi talis potestatis resignationes recipere. Paris. loc. cit. n. 15. & ut Laym. loc. cit. n. 6. citans Sbroz. de Vicar. l. 2. q. 71. sive resignationes illæ sint absoluta, sive facta permutationis gratiâ. Tertio, si Vicario data potestas destituendi, etiam omnes ac singulos beneficiatos, adhuc non poterit recipere resignationes, Paris. loc. cit. n. 19. Laym. loc. cit. n. 7. Nec obstat communis aliâ regula, quod qui destituere potest, potest etiam resignationes recipere; hoc enim, ut dictum supra, procedit solum de eo, qui id ex jure communi habet, & non de eo, qui id ex jure seu commissione speciali habet.

Questio 390. Quid possit quò ad recipiendas resignationes Coadjutor Episcopi?

Respondeo primò: Coadjutor potest recipere resignationes, dum ei in datione Coadjutoria concessa hæc potestas; secus si ea potestas ibi expressa non est; proinde inspicienda forma istius dationis coadjutoria. Paris. l. 7. q. 20. n. 19. quod secundum eò magis locum habet, si datus Coadjutor præcisè ob temporalia, nimirum dum Episcopus de cetero ritè administrans spiritualia dilapidaturus videtur bona Episcopalia. Paris. cit. q. 20. n. 21.

2. Respondeo secundò: Si datus tamen Coadjutor ob spiritualia, v. g. Episcopo seni vel infirmo, hic, etsi id in dicta forma dationis coadjutoria expressum non sit, poterit, de consensu tamen Episcopi, recipere resignationes. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 11. Paris. n. 24. citans Coraf. de benef. c. 4. n. 9.

3. Respondeo tertio: Datus Coadjutor Episcopo dementi, sicut generalis & liberam habet in spiritualibus & temporalibus jurisdictionem, ita inter cetera etiam recipere potest resignationes beneficiorum. Paris. loc. cit. n. 27.

Questio 391. Quid possit Capitulum circa resignationes beneficiorum recipiendas?

Respondeo primò: Capitulum Ecclesie, sive Metropolitana, sive Cathedralis, sive Collegiata insignis resignationes sede plenâ regulariter nequit recipere, Paris. l. 7. q. 23. n. 1. citans Abb. in c. quod in dubiis. de renunc. n. 6. Innoc. n. 3. Card. in Clem. unic. de renunc. n. 8. Pith. de renunc. n. 74. C. Luca de benef. d. 65. à n. 5. eò quòd collatio & destitutio regulariter non ad Capitulum, sed ad Episcopum vel Prælaturum spectat. Et licet quandoque Capitula haberent potestatem conferendi seu instituendi ad Canonicatus suos, ut contingit, dum per Turnum conferuntur, in quo casu habet Turnarius nomine Capituli potestatem instituendi, seu variis nominandi à Capitulo, à quo fit institutio, non tamen habet potestatem destituendi, ut dictum. C. de Luca loc. cit. Et siquidem etiam Capitulum, vel ejus nomine Canonicus Turnarius ex privilegio haberet quoque potestatem destituendi (uti contingere potest, C. de Luca loc. cit. n. 8.) adhuc secundum dicta ex eo non se-

queretur, habere quoque illud potestatem recipiendi resignationes.

2. Ampliatur responsio primò, ut etiam procedat de resignationibus ipsorum Canonicatum suorum, Paris. loc. cit. n. 1. Pith. loc. cit. Secundo, ut si destitutio spectaret ex privilegio vel consuetudine ad Episcopum & Collegium communiter, adhuc Capitulum nonnisi cum Episcopo recipere posset resignationes; cum in rebus communibus Capitulum sine Prælo agere nequeat. Paris. cit. q. 23. n. 3. Econtra limitanda responsio secundum Parisium, nisi fortè ex privilegio vel consuetudine Capitulum haberet facultatem instituendi & destituendi in quibusdam beneficiis; in hoc enim casu recipere posset horum beneficiorum resignationes, ait Paris. n. 5. Pith. loc. cit.

3. Respondeo secundò: Capitulum sede vacante, beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi resignationes purè factas recipere potest. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 2. n. 4. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 13. Azor p. 2. l. 7. c. 17. q. 7. Garc. p. 11. c. 3. n. 256. citans Pavin. de pot. Cap. Sed. vac. q. 2. à n. 3. Sbroz. de pot. Vicar. l. 2. q. 21. n. 12. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. n. 17. & alios, qui omnes id absolute affirmant contra Paris. cit. q. 23. n. 20. junctis n. 35. & 37. Pith. loc. cit. Laym. in c. cum olim. de majorit. & obedient. n. 11. Rebuff. &c. id nonnisi limitatè admittentes de resignationibus beneficiorum spectantium ad simultaneam Episcopi & Capituli collationem, & quæ resignantur in pœnam. Item contra Rebuff. & Rossiniac. apud Garc. n. 256. nonnisi de admisione resignationis factæ gratiâ permutationis id admittentes; de quibus paulò post in particulari. Ratio responsionis est, quòd Capitulum succedat Episcopo in omnibus, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ (ad quam spectat receptio resignationum) exceptis casibus in jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Castrop. Barb. l. cit. five, ut Azor & alii, quia licet ad Capitulum non transeant ea, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ voluntariæ, transeunt tamen ea, quæ sunt jurisdictionis necessariæ; approbare autem seu recipere resignationem spectat ad jurisdictionem necessariam; eò quòd cum resignatio non fiat nisi justis de causis, necessitatis sit, non voluntatis consensum præstare in resignatione beneficii. Adde quòd Capitulum multa quoque possit, quæ sunt jurisdictionis voluntariæ; adeoque si ex eo, quòd Capitulum possit admittere vel non admittere ex causa resignationem, dicatur ea spectare ad jurisdictionem voluntariam, nil veter quò minus ea potestas dicatur ei competere, Paris. n. 13. juncto n. 25. quamvis & hoc ipso jam admittatur ea illi competere, quòd dicatur, Capitulum posse eam admittere & non admittere ex causa. Neque obstat, quòd alienatio sit interdicta Capitulo sede vacante, cum receptio resignationis non sit propriè alienatio; quia Capitulum eam recipiens, non hoc ipso beneficium confert aut conferre potest. Paris. n. 28. Neque obstat, quòd Capitulum sede vacante non possit dare licentiam transeundi de una Ecclesia ad alteram; quia & hoc ipsum falsum est. Paris. n. 29. juxta decis. Roræ.

4. Ampliatur & declaratur responsio nostra, ut procedat primò in resignatione quorumcunque beneficiorum, etiam juris patronatûs, ut nimirum & has recipere queat Capitulum sede vacante cum consensu patroni, seu patrono id sciente & non contra.

contradicente; qui etiam eo ipso consentire videretur, si post factam à Capitulo receptionem resignationis praesentet aliquem à Capitulo instituendum. Paris. n. 32. & 33. Secundò non tantum procedit in resignatione, quæ fit in resignantis penam, utpote cujus admissio est iustitia, & in his, quæ sunt iustitia, succedit Capitulum sede vacante; sed & in aliis factis non in penam, sed merè voluntariè, Garc. loc. cit. n. 258. citans Sbroz. Pavinum ubi antè contra Paris. Pirh. Laym. quibuscum sentire videretur Fermoſin. tr. de Capitulo sede vac. q. 25, n. 3. & 7. hoc vixos fundamento: quòd hæc admissio sit gratiosa, in iis autem, quæ sunt gratia, non succedat Capitulum. Tertio etiam in resignationibus beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi. Garc. n. 260. citans Pavin. ubi antè, contra AA. jam citatos, ac præcipuè contra Paris. n. 38. citantem pro se aliquot decisiones; qui tamen hoc ipsum limitat, n. 40. nisi Capitulum sede vacante esset in possessione conferendi, & recipiendi resignationes omnium beneficiorum, etiam spectantium ad collationem solius Episcopi.

5. Respondeo tertio: Capitulum sede vacante admittere potest resignationes factas causa permutationis. Paris. cit. q. 23, n. 31. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 4. Chok. de permut. benef. c. 2. n. 5. citans Suar. de relig. l. 4. de simonia. c. 23. n. 11. Feder. de Senis de permut. benef. q. 36. Pavin. de pot. Cap. sed. vac. p. 2. q. 2. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. Capitulum. §. 7. & c. Item Rebuff. in pr. tit. de devolut., n. 94. & 95. Ros. finiac. c. 35. n. 2. apud Garc. cit. n. 257. contra Fermoſin. loc. cit. n. 7. & alios quosdam antiquos. Intelligendum tamen hoc ipsum est non nisi de resignationibus illorum beneficiorum, quorum collatio aliàs pertinet ad Capitulum privativè, aut saltem simultaneè ad Capitulum & Episcopum, & non illorum, quorum collatio spectat ad solum Episcopum, eò quòd in talium beneficiorum collatione non succedat Capitulum; etsi enim, ut dictum, recipere possit & horum beneficiorum resignationes, ea tamen conferre nequit. Chok. loc. cit. n. 5. quòd autem hæc limitatio potius locum habeat, in receptione resignationis factæ permutationis gratiæ, quam resignationis factæ simpliciter, ratio hæc est, quòd in hac resignatione separari possint hæc duo, receptio resignationis, & collatio beneficii resignati, & consequenter recepta hac resignatione à Capitulo collatio illius beneficii reservari futuro Episcopo; in receptione autem factæ permutationis gratiæ dicta duo separari non possunt (saltem ad longum tempus, aut ita, ut penes unum sit admissio resignationis, & penes alterum collatio) sed eo ipso, quo recipitur & admittitur hæc resignatio, beneficia permutata in continenti permutantibus conferri debeant; quia hi aliter non resignant, quam ut beneficia sibi conferantur, ut expressè tradit Lott. l. 3. q. 19, n. 10. his verbis: Permutatio secum trahit executionem, consummativè in simplici Superioris admissione, juxta doctrinam Innoc. in c. inter cetera, n. 3. de præb. quem sequitur Archid. in c. unic. de rerum permut. in 6. adeò ut non sit necessarius actus collationis, ut punctualiter Federic. de Senis cons. 73. n. 5. & expressè adhuc Gonz. ad reg. 3. gl. 14. n. 43. & 44. ubi in permutatione non est necessaria aliqua expressa collatio nova ipsis permutantibus de beneficiis permutatis faciendæ; sed statim, quòd ex causa permutationis beneficia resignantur, & Superior resignationem admit-

tit, absque alia transfert ea invicem in alterutrum, & in continenti permutatio eo ipso perfecta permanet absque alia nova collatione; nam illa admissio habet vim tacite collationis: citat pro hoc Federic. de Senis tr. de permut. n. 44. q. 27. Anchar. in cit. c. inter cetera, & Rotam decis. 16. n. 6. de rer. permut. in antiq. & decis. 1. n. 3. eod. tit. in novis. Vide tamen, quæ circa hoc punctum, num scilicet in permutatione opus sit novà collatione, dicendum sit inferius, ubi de hoc ex professo. Proinde nec subsistere videntur, quæ tradunt Azor. loc. cit. Wameſ. to. 1. consil. 13. n. 10. Chok. loc. cit. n. 6. & alii, posse Capitulum & horum beneficiorum spectantium ad solius Episcopi collationem, resignationes factas permutationis gratiæ recipere quidem, sed ea utrimque resignata non posse permutantibus à Capitulo conferri, sed reservanda successori Episcopo, & sic non nisi ab eo in hoc casu perfici posse permutationem. Nam licet admittatur quæcumque cum Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. n. 2. citante pro hoc Garciam p. 11. c. 4. & n. 25. admissionem resignationis factæ permutationis gratiæ non esse, nequidem tacitam beneficiorum sic resignatorum collationem, eò quòd beneficia compermutantibus concedi nequeant, quouique vacent, adeoque prius per resignationem (intellige admissam, quia per resignationem necdum admissam nondum vacant) vacent, quam conferantur, & consequenter admitti possit resignatio illorum, quin ea resignata conferantur; ut etiam hæc ipsa separatio resignationis à collatione probari videretur ex eo casu; quòd, si Episcopus, postquam recepit resignationem beneficiorum spectantium ad se solum factam permutationis gratiæ, mortuus fuisset, antequam ea contulisset, Capitulum sede vacante ea permutantibus possit ac debeat conferre, eò quòd jam præcessisset Episcopi consensus in collationem non nisi permutantibus faciendam, & ex alia parte illa collatio debita sit permutantibus, ut Chok. loc. cit. n. 9. ex Milif. in repertor. v. Capitulum, sed. vac. Licet id inquam admittatur; cum tamen dicta resignatio admitti nequeat, quin simul admittatur (intellige hanc resignationem) conditio collationis illorum beneficiorum compermutantibus faciendæ, ut expressè ibidem Castrop. & Garc. (quin & ut Castrop. ibid. n. 1. in fine, admittens resignationem ex causa permutationis eò ipso obligetur, beneficia resignata compermutantibus conferre) adhuc Capitulum non poterit illas resignationes recipere, & collationem illorum beneficiorum reservare Episcopo futuro, eumque obligare ad ea, hæc & non aliis conferenda, cum libertatem, quam is habet conferendi beneficia, quæ ad illum solum spectant conferenda, constringere nequeat; quidquid aliàs sit de eo, num longo temporis intervallo post admissam talem resignationem fieri possit collatio. De quo vide Castrop. loc. cit. n. 3. & citatum ab eo Azor. p. 2. l. 7. c. 29. n. 28. id affirmantes, & casum, in quo id fieri possit, afferentes.

6. Respondeo quarto: Potest quoque Capitulum sede vacante committere receptionem resignationis beneficiorum etiam faciendæ permutationis gratiæ. Paris. cit. q. 23. n. 34. citans Pavin. de pot. Cap. sed. vac. p. 2. q. 2. n. 15. & nominatim Vicario suo à se constituto, ut indicat Chok. cit. n. 9. Denique observandum, quòd moxet Paris. loc. cit. n. 49. quòd Capitulum sede vacante in casibus

fibus, in quibus recipere potest resignationes (intellige, quas alias sede plenâ se solo recipere non possit) & illa conferre, debeat hoc facere ante provisionem faciendam in Consistorio de novo Pralato, quia tamdiu vacat sedes, & factâ hac provisione nequaquam id potest, etiam ante captionem à novo provito possessionem.

Quaestio 392. Quid possint Abbates circa admissionem resignationum?

1. Respondeo primò: Abbates non exempti non possunt recipere resignationes, nec præstare auctoritatem permutantibus. Paris. l. 7. q. 15. à n. 1. Tamb. loc. cit. n. 6. dum enim exempti sunt, habentque Ecclesias, aliâque loca pleno jure sibi subiecta, uti & in suos Monachos (adde & alios eorundem beneficiatos) omnimodam jurisdictionem (uti id ipsum ex eo, quod exempti sunt, infert Paris. loc. cit. n. 5. & 4.) habent ibidem jurisdictionem quasi Episcopalem seu parem Episcopis, & dicuntur Ordinarii. Ad jurisdictionem autem Episcopalem & ordinariam sicut spectat destituere beneficiatos etiam invitos, sic & spontaneas eorum resignationes tam pure quam gratiâ permutationis factas recipere. Paris. à n. 5. & ex eo Chok. loc. cit. n. 4. Tamb. loc. cit. à n. 7. Porro quod de Abbate dictum, idem dicendum de Præposito, Priore, similibusque Prælatibus regularibus, quocumque demum nomine veniant.

Ecclesiis, locisque exemptis. Paris. loc. cit. n. 3. Chok. loc. cit. n. 2. Tamb. loc. cit. n. 6. dum enim exempti sunt, habentque Ecclesias, aliâque loca pleno jure sibi subiecta, uti & in suos Monachos (adde & alios eorundem beneficiatos) omnimodam jurisdictionem (uti id ipsum ex eo, quod exempti sunt, infert Paris. loc. cit. n. 5. & 4.) habent ibidem jurisdictionem quasi Episcopalem seu parem Episcopis, & dicuntur Ordinarii. Ad jurisdictionem autem Episcopalem & ordinariam sicut spectat destituere beneficiatos etiam invitos, sic & spontaneas eorum resignationes tam pure quam gratiâ permutationis factas recipere. Paris. à n. 5. & ex eo Chok. loc. cit. n. 4. Tamb. loc. cit. à n. 7. Porro quod de Abbate dictum, idem dicendum de Præposito, Priore, similibusque Prælatibus regularibus, quocumque demum nomine veniant.

Quaestio 393. Quid Præpositus, Decanus, Archidiaconus, Archipresbyter, similesque Prælati in Ecclesiis secularibus possint circa recipiendas resignationes.

Respondeo: Nisi ex privilegio vel aliâ (intellige consuetudine vel prescriptione) habeant hanc facultatem (uti apud Eburones & alias Belgii ditiones in plerisque beneficiis, in quibus jus instituendi habent, habere Præpositos & Archidiaconos hanc potestatem auctorizandi permutationes, testatur Chok. de permut. p. 1. c. 16.) non posse illos recipere resignationes, neque simpliciter, neque permutationis gratiâ factas. Paris. l. 7. q. 16. n. 1. & 2. citans DD. communiter in c. quod in dubiis. de renunc. Chok. loc. cit. loquens expressè de permutationum auctorizatione. Ratio est, quia potestas talis excluso privilegio vel prescriptione, hanc præstandi auctoritatem est solius jurisdictionis Episcopalis, aut quasi talis, qualem tales non habent. Paris. loc. cit. n. 6.

Quaestio 394. An Auditores Rotæ, & Referendarii utriusque signaturæ, hoc est, gratiæ & justitiæ, Notarii & iudices recipere possint resignationes beneficiorum?

1. Respondeo ad primum negativè: nisi forte ad hoc haberent Auditores speciale mandatum Papæ. Paris. l. 7. q. 18. n. 1. juncto n. 4. citans Rotam decis. 15. in antiqu. & decis. 3. in novis. de renunc. ubi attestetur sic servari in Rota. Possunt tamen Auditores recipere cessionem litis super beneficio coram ipsis pendente; cum aliud sit, renunciare juri, aliud liti. Paris. loc. cit. n. 1. juncto num. 3.

2. Respondeo ad secundum etiam negativè: Paris. l. 7. q. 19. à n. 1. tamen enim Rota decis. 3. de renunc. in novis. tenuit affirmativam, id tamen rotum hodie abijt in desuetudinem. Paris. ibid. n. 2. ex Papazon. in addit. ad dictam decis. 3. dicens: omnibus notum esse, Referendarios illos hodie non habere facultatem, ac concludens, neque illos illam unquam habuisse.

3. Respondeo ad tertium: Neque Notarios, sive sint Imperiales, sive Apostolici; sive in Curia, sive extra Curiam recipere posse resignationes beneficiorum. Paris. l. 7. q. 25. n. 1. & 2. subdens ex Nav. conf. 1. n. 2. de renunc. factam coram illis renunciationem esse nullam, & n. 3. cum Rebuff. factâ coram illis resignatione, vacare beneficium

2. Amplianda responsio primò, ut procedat etiam respectu beneficiorum constitutorum in Ecclesiis illis aliâs subiectis, uti id ex eo etiam patet, quod, licet in iis jus instituendi haberent, hi tamen ab iis instituti non administrant sine licentiâ diocesani; cum tales Abbates subiecti sint Episcopis. Paris. cit. q. 15. n. 2. Chok. loc. cit. n. 1. Amplianda videtur secundò; etiamsi resignantes aliâs sint regulares eorum subditi, etiam obtinentes beneficia regularia, hoc est, non nisi solita ac debita ex fundatione aut aliunde obtineri & haberi à regularibus. Sic Chok. loc. cit. ubi postquam expressè quaesivisset, num Abbas præstare possit auctoritatem permutationi faciendâ inter duos Monachos subditos suos de beneficiis ad suam collationem spectantibus, respondet n. 2. si sermo est de Abbate non exempto à jurisdictione Ordinarii, is permutationibus supradictis auctoritatem præstare non poterit. Quamvis hoc ipsum tamen limitandum videtur, ita ut, si beneficium regulare sit verè manuale (uti à ratione regularis præsumitur rectè ad manualitatem) subiectum collationi Abbatis, seu in quo talis Abbas similisve Prælatus non exemptus instituere habet suum subditum regularem, & ab eodem illum amovendi, hic subditus illud liberè resignare valeat in manus sui Prælati, isque eam resignationem admittere. Et à fortiori, si beneficium seu officium esset merè claustrale seu religionis, quo etiam invitum sine consensu conventus privare posset, dum, ut Laym. Th. mor. l. 1. tr. 4. c. 7. n. 28. ex Abbate in c. quanto de off. ordinari. n. 5. D. Tho. in 2. dist. 44. q. 2. a. 3. Navar. in comment. 2. de regular. n. 63. tales prælati etiam non exempti sint Ordinarii iudices suorum regularium in causis pertinentibus ad statuta regularia & disciplinam, possuntque eos punire, etiam privativè ad Episcopum.

3. De ceterò limitanda responsio universaliter, seu etiam respectu beneficiorum aliorum sive regularium, sive secularium, sive existentium in Ecclesiis propriis, sive aliibi, dum fortè talis Abbas aliâsve Prælatus non exemptus jus auctorizandi certorum beneficiorum resignationes & permutationes obtineret ex prescriptione aut privilegio. Chok. loc. cit. n. 8.

4. Respondeo secundò: Abbates, similesve Prælati exempti à jurisdictione Episcopali, possunt recipere resignationes, & auctorizare permutationes beneficiorum constitutorum in eorum